

Vijf Wonderlijke Karakters

Vijf wonderlijke karakters

Chinese karakters zijn soms verrassend simpel, zoals de getallen één, twee en drie (一, 二, 三), maar ze kunnen ook vreselijk ingewikkeld zijn zoals het karakter voor 'snuffelen' dat maar liefst uit 36 'streken' (onderdelen) is opgebouwd.

De aanschaf van een woordenboek biedt meestal genoeg houvast om - na enig puzzelwerk - uiteindelijk elk karakter te vertalen, maar er zijn er een aantal die weliswaar zeer populair zijn, maar die u toch nooit in een woordenboek zult aantreffen.

Dit zijn de zogenaamde 'samengestelde karakters' (组合字). Hierbij worden meerdere karakters ineengevlochten tot schijnbaar één karakter, waarbij de onderdelen die zij gemeenschappelijk hebben slechts één keer gebruikt worden.

Deze karakters worden vaak op rood papier gekalligrafeerd - rood omdat dat de kleur van geluk, blijheid en voorspoed is en gekalligrafeerd om te laten zien dat er aandacht (of geld) aan is besteed. Ze zijn vooral populair bij de opening van een winkel of aan het begin van het nieuwe jaar. Als iemand in China een winkel (of nieuw filiaal) opent of heropent dan staat de halve stoep vol bloemenkransen of grote vazen met bloemstukken, aangeboden door de geldschieters (banken), collega's, familie en vrienden, de winkeliersvereniging, etc.

Soms staat een dergelijk karakter op een lint of is het - op papier - op de bloemenvaas (of -emmer) geplakt. De grondgedachte is: 'dat de zaken maar goed mogen gaan' en de winkel mag 'floreren'. Hierbij valt op te merken dat men in China een wat tweeslachtige verhouding heeft met snijbloemen. Enerzijds wordt het als ongepast gezien om bijvoorbeeld bloemen mee te nemen als je op ziekenbezoek gaat (want snijbloemen gaan langzaam dood en dat is geen fijn uitzicht voor een zieke), anderzijds benadrukt het bij de opening van een winkel de wens dat de zaak mag 'bloeien'.

Idealiter worden deze karakters geschreven op een vierkant stuk papier wat met de punten naar de vier windrichtingen gekanteld is (45 graden). Zo'n vel papier heet een doufang (斗方) en de vorm is afgeleid van de fangsheng 方胜 [方胜], een ruitvormige onderscheiding die in het China van drieduizend jaar geleden aan verdienstelijke onderdanen werd toegekend (een soort ridderorde). Deze vorm benadrukt de overwinning, het heldhaftige en het

verdienstelijke karakter van het geheel. In beton gegoten of uit gietijzer vervaardigd wordt deze ruitvorm nog regelmatig aangebracht in, op of aan balkons van de woonblokken waar meestal arbeiders wonen.

Tijdens de jaarwisseling zijn ook een aantal enkelvoudige karakters populair om op zo'n 'doufang' te schilderen en deze worden vervolgens op de voordeur, achter het raam of op de muur van een huis bevestigd. Het gaat dan meestal om de karakters 富 (fu - rijkdom, overvloed), 滿 (man - vol, tevreden, compleet), en 春 (chun - het voorjaar, de lente) of om het karakter 福 (fu - geluk, voorspoed). Deze amuletten worden gewoonlijk 'op z'n kop' opgehangen en dat gebruik komt voort uit het feit dat 'ondersteboven' 倒 (dao) in het Chinees hetzelfde klinkt als 到 'aankomen' of 'arriveren'. Men hoopt daarmee dus te bewerkstelligen dat het afgesmeeke aan zijn of haar deur zal komen.

Laten wij eens een paar van die ingewikkelde karakters van dichterbij bekijken: de meest simpele is de combinatie van 大 (da) en 吉 (ji), te vertalen als 'groot geluk' of 'grote voorspoed'. Hierbij worden beide karakters feitelijk geen geweld aangedaan, maar simpelweg iets dichters op elkaar geschreven. Soms worden de 'pootjes' van het bovenste karakter iets verder doorgetrokken, waardoor het nog meer op één geheel lijkt.

De volgende is een stuk moeilijker en bestaat uit vier karakters: 日進斗金 [rijin dou jin 日进斗金]. Het centrale karakter is 斗 (dou), een 'schepel' (een oude inhoudsmaat van circa tien liter voor o.a. graan) en deze neemt ook het linker bovenkwadrant voor zijn rekening. Rechts boven ziet u het karakter voor 'dag' (日) en daaronder het karakter voor 'metaal' of 'goud' (金). Links onder staat het karakter voor 'toename' (進). Het geheel kan vertaald worden met 'elke dag een schepel goud'.

De derde is weer een stukje ingewikkelder en moet deels van boven naar beneden en deels van links naar rechts gelezen worden 只見財來 [zhijian cai lai 只见财来]. Omdat 見 en het linker deel van 財 hetzelfde zijn, volstaat men met slechts één keer 見. De wens valt te vertalen als 'aangenaam verrast zijn door de komst van rijkdom' of 'het is alleen rijkdom wat er binnen komt'.

De vierde is echt een puzzelstukje en moet in verticale richting gelezen worden: 黃金萬兩 [huangjin wan liang 黄金万两]. Hier lenen de karakters op gecompliceerde wijze - van boven naar beneden - onderdelen van elkaar. Letterlijk staat er 'geel metaal tienduizend maal een half ons'. Geel metaal is natuurlijk 'goud' en verder spreekt de wens voor zich. Men heeft in China slechts één karakter nodig voor het getal 'tienduizend': liang (萬 in

klassiek schrift en 万 in vereenvoudigd schrift). De liang was oorspronkelijk een gewichtseenheid voor bronzen munten, maar werd later een waarde. Een paar eeuwen geleden dook hij weer op als gewichtseenheid op markten (variabel tussen de 37 en 50 gram). In deze context wordt verwezen naar de oorspronkelijke betekenis. Of dit oorspronkelijk bedoeld is als 'dertig jaar lang, elke dag een half onsje goud' is niet met zekerheid te zeggen, maar zeker wel mogelijk.

Voor het ontcijferen van de laatste heeft u al uw analytische gaven nodig: 招寶進財 [zhāo bǎo jìn cái 招宝进财]. De karakters 寶 en 財 delen het onderdeel 貝 en de karakters 招 en 財 delen (een vorm van) het karakter 手. Deze wens kunnen we vertalen met 'het aantrekken van kostbaarheden en het binnenhalen van rijkdom'. In sommige boeken wordt een andere volgorde gegeven, namelijk: 招財進寶 [zhāo cái jìn bǎo 招财进宝] en kan dan vertaald worden met 'laat rijkdom en kostbaarheden binnentreden'.

